

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych wydało niedawno nową książkę o tematyce mykologicznej. „Rozpoznawanie chorób infekcyjnych drzew leśnych” autorstwa Zbigniewa Sieroty i Andrzeja Szczepkowskiego jest bogato ilustrowanym przewodnikiem, adresowanym przede wszystkim do pracowników lasów państwowych, którzy dzięki tej publikacji będą szybko i skutecznie rozpoznawać najbardziej powszechne i zagrażające naszym lasom grzyby. Tytuł sugeruje, że publikacja obejmuje również choroby bakteryjne lub wirusowe, ale ograniczona jest do danych o grzybach i organizmach grzybopodobnych. To zawężenie tematyczne sugeruje, że tak naprawdę szkodnikami drzew leśnych są w znacznie większym stopniu właśnie grzyby niż jakiegokolwiek inne organizmy. Być może szkoda, że w sposób dostatecznie mocny nie zostało to podkreślone. Prawdopodobnie choroby takie jak rak jesionu (powodowany przez *Pseudomonas savastanoi* pv. *Fraxini*) są znacznie rzadsze niż zamieranie jesionu spowodowane obecnością *Hymenocyphus*, ale brakuje trochę odniesienia do innych przyczyn chorób roślin. Z satysfakcją odnotowałam za to odniesienia do owadów, które towarzyszą niektórym chorobom grzybowym.

Publikacja podzielona jest na pięć rozdziałów, z których rozdział czwarty jest prezentacją kolejnych chorób, które pojawiają się na drzewach i ich sprawców. Znajdziemy tu informację o objawach fytoftoroz, oznakach związanych z pojawieniem się „huby korzeni”, opieńkowej zgnilizny czy osutki oraz rdzy i rakowaceń pochodzenia grzybowego. Z chorób drzew, o których jest ostatnio głośno w książce nie znalazły się tylko informacje o holenderskiej chorobie wiązów.

Każda prezentowana choroba drzewa jest w sposób klarowny omówiona w kilku aspektach. Znajdziemy tu dane o symptomach choroby, jej przebiegu, różnicowaniu, profilaktyce i ochronie. Wydaje mi się, że właśnie podpunkt dotyczący różnicowania przynosi w niektórych przypadkach drobny niedosyt, ale liczne zdjęcia – całych drzew, chorych pędów i liści, a także grzybni oraz owocników są niezmiernie pomocne przy rozpoznawaniu objawów i wiązaniem ich z odpowiednią przyczyną.

Ostatni rozdział poświęcony jest grzybom rozkładającym drewno – tym, które są najważniejsze z punktu widzenia gospodarki leśnej. Znalazły się tu opisy i liczne zdjęcia: błyskoporka podkorowego *Inonotus obliquus*, białoporka brzozowego *Piptoporus betulinus*, czyrenia dębowego *Fomitiporia robusta* (= *Phellinus robustus*), czyrenia jodłowego *Phellinus hartigii*, hubiaka pospolitego *Fomes fomentarius*, murszaka rdzawego *Phaeolus schweinitzii*, pniarka obrzeżonego *Fomitopsis pinicola* oraz żółciaka siarkowego *Latiporus sulphureus*.

Książka w wersji elektronicznej jest dostępna nieodpłatnie na stronie Lasów Państwowych: http://www.lasy.gov.pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/ochrona_lasu/rozpoznawanie-chorob-infekcyjnych-drzew-lesnych/view .

Członkom Towarzystwa polecam zapoznanie się z tą pozycją przed wiosennym wyjazdem na działki i do lasu. Jak się okazuje brązowienie igieł sosny może mieć wiele przyczyn i dzięki prezentowanej publikacji być może uda nam się dostrzec ich zróżnicowanie i odkryć przyczynę zmian.

Marta Wrzosek